

Sjukförsäkringen behöver utvecklas

Genom de senaste årens sjukskrivningsreformer har regelverket blivit mer svåröverblickbart. Media har i flera fall uppmärksammat brister där patienter drabbats på ett oacceptabelt sätt. Risken att tillämpningen inte blir likformig har också uppenbarats. Efter bästa förmåga har läkare hanterat sin otydligare roll i sjukförsäkringssystemet.

Kommunikationen mellan Försäkringskassan och sjukvården har brutit i många situationer och försvårat handläggningen. Problem har drabbat patienter, men också enskilda läkare i deras yrkesroll som medicinskt ansvariga. Det har skett i form av merarbete på grund av till exempel krav på kompletterande uppgifter till Försäkringskassan.

Nu gäller det att finna fungerande system för vilken sorts och hur mycket information som behövs, men också på vilket sätt informationen ska kommuniceras till Försäkringskassan och även vilka förutsättningar läkare har för att fullgöra uppdraget.

Hantering av intygen måste förenklas och bli mer flexibel än vad den är i dag. Under de senaste åren har flera undersökningar visat på brister i kvaliteten vad gäller läkarintygen och bedömning av arbetsförmåga. De förväntningar som finns på högkvalitativa medicinska underlag måste motsvaras av förutsättningar för att utföra arbetet. Det är en fråga för arbetsgivarna.

Kristina Alexanderson, som varit ordförande i Sociala rådet, understryker i sin senaste rapport om läkares sjukskrivningspraxis behovet av att tydliggöra de roller olika aktörer har i sjukskrivningsprocessen.

Under 2011 fortsätter därför Läkarförbundet arbetet för arbetsmiljöförbättringar och för att få en bättre kommunikation mellan läkare och Försäkringskassan. Till exempel handlar det om att läkare vill ha förenklade intyg för »självklara« fall. Men det behövs också större möjligheter att direkt nå Försäkringskassans handläggare för klargöranden. Läkarförbundet följer även ett projekt kring elektronisk överföring av läkarintygen mellan vården och Försäkringskassan.

Läkarförbundet är också inbjudet till en referensgrupp på Försäkringskassan med anledning av att regeringen har gett Försäkringskassan i uppdrag att ta fram ett instrument för bedömning av arbetsförmåga.

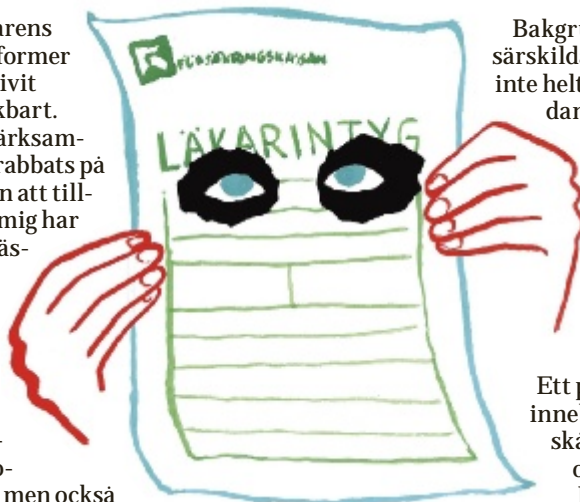

Illustration: Annika Huett

Bakgrunden är att regeringens särskilda utredare Anna Hedborg inte helt lyckades ta fram ett sådant instrument. I betänkandet »Gränslandet mellan sjukdom och arbete« för hon in flera nya begrepp för att bedöma arbetsförmåga både gentemot den sjukskrivnes ordinarie arbete, men också mot den reguljära arbetsmarknaden.

Ett problem är att fler begrepp innebär ett ännu mer svåröverskådligt regelverk, öppet för olikartade tolkningar.

Många begrepp får troligen konsekvenser för utformningen och ifyllandet

av de medicinska underlagen. Otydlighet kring hur intygen ska hanteras ökar. Det är angeläget att vi får ett konsekvent språkbruk som är gemensamt för Försäkringskassan och vården för att underlätta kommunikationen, och för att uppnå en patient-säker och rättssäker hantering.

Anna Hedborg föreslår exempelvis att begreppet »arbetsförmåga« begränsas till att gälla när en viss person bedöms mot ett specifikt arbete. Efter 180 dagar, när bedömningen ska göras mot den reguljära arbetsmarknaden, föreslås i stället begreppet »medicinska förutsättningar för arbete«.

Enligt betänkandet skulle Försäkringskassan ta över hela bedömningen av arbetsförmågan efter ett halvår i sjukskrivningsprocessen. Att Försäkringskassan skulle ta över hela processen, inklusive den medicinska utredningen, kräver en mer ingående beskrivning av behandlande läkares roll, bedömningsinstrumentet och hur de medicinska teamen på Försäkringskassan skulle fungera.

Förmodligen kommer Anna Hedborgs utredning att användas som ett underlag för den parlamentariska utredning av sjuk- och arbetslöshetsförsäkringarna som regeringen tillsatt och som just påbörjat sitt arbete. Läkarförbundet medverkade nyligen i en hearing som anordnades av utredningen.

Aktuell forskning och Anna Hedborgs utredning visar på olika begrepps oprecisa och stundtals subjektiva användande. Vår syn är att ansvariga politiker snarast bör se över dessa problem. Här vill Läkarförbundet framhålla en skrivning i direktivet: »Kommittén ska i sitt arbete med de framtida reglerna särskilt eftersträva att de så långt som möjligt utmärks av enkelhet, tydlighet, begriplighet och stabilitet.«

Den 1 mars träffar företrädare för Läkarförbundet socialförsäkringsminister Ulf Kristersson för att diskutera behovet av en försäkring som är transparent och rättssäker för alla parter. ■

»Hanteringen av intygen måste förenklas och bli mer flexibel än vad den är i dag.«

OVE ANDERSSON
andre vice ordförande i Läkarförbundet

Kontaktuppgifter Sveriges läkarförbund:
www.lakarforbundet.se, E-post: info@slf.se
Telefon: 08-790 33 00, Fax: 08-20 57 18
Postadress: Box 5610, 114 86 Stockholm
Besök: Villagatan 5, Stockholm